

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 hová a lapba szánt kéziratok
 — reklamációk és —
 előfizetési pénzek küldendőek
 — Maros-Vásárhely, —
 Szentgyörgy-utca 9. szám.
 — ev. ref. lelkészi lakás. —

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
 ev. ref. lelkész.

TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
 ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
 „Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor
 Fél évre . 2 kor. Egy száma 10 fill

Magyar Protestáns Hirlapíró-Szövetség.

Általánosan ismeretes mindnyájunk előtt a hirlapírodalom mai fontossága. Az újságírás ma már valóságos nagyhatalommá nőtte ki magát. Hirlapok útján ismertetjük az eseményeket, tolmácsoljuk a közvéleményt sőt irányítjuk is. Ma már elmondhatjuk, hogy alig van írástudó, — kivéve az embert, aki ne olvasna hirlapot.

A hirlapírás eme fontosságát rég felismerték az egyes felekezetek is. Kellően szervezett protestáns hirlapírodalom hiányát pedig mindnyájan éreztük, akik közelebbről érdeklődünk Anyaszentegyházunk dolgai iránt. Aggódva szemléljük, hogy a hányszor kezdeményező lépést tett valaki a protestáns hirlapírók tömörítésére, a fáradozás, áldozás jutalma csak a csalódás volt s egész a legutóbbi időig nem tudtunk annyira menni, hogy a fővárosi hirlapok általánosan kellő jó akaratot tanúsítsanak a protestánsok iránt, sőt a legtöbbször a lekicsinylés, becsmérés volt részükről a mi osztályrészünk.

Ezzel szemben egészen más a római katolikus egyház helyzete. Dús javadalmu főpapjai tekintélyes summát fordítanak a fővárosi és vidéki hirlapok hangulatának megvásárlására, egymásután alapítanak heti és napilapokat, saját hirlapjaik munkásait s az általuk sugalmazott lapok

munkatársait céljaiknak megfelelő szervezetekbe tömörítik s „Pázmány Egyesület“-jük ma valóságos táborokara annak a szellemi hadjáratnak a mely tulajdonképpen nem a magyar katolicizmus zászlóját lobogtatja, hanem annak az érdekszövetségnek a szolgája, a melynek lábai alól közelebbről kiszaladt a föld Franciaországban, mozog Spanyol és Olaszországban s a melynek neve: a nemzetközi reakcionarizmus, ultramontán klerikalizmus. S nem elviselhetetlen szégyenfoltja-e a mai protestantizmusnak az a körülmény, hogy sem a legkisebb, sem legnagyobb jelentőségű közéleti tevékenységéről, áldásos jótékonykodásáról, nagyjai munkálkodásáról, főpapjai méltatásáról sohasem esik a mai magyar hirlapok tudnyomó részében szó, vagy ha igen az olyan, a melyben egyáltalán nincs köszönet. Ezzel szemben a római katolikus egyháznak minden kis érdekű eseménye, nemcsak, hogy megfelelő, de általában rokonszenves méltatásban részesül nemcsak a saját felekezeti hirlapjaikban, de általában a magyar politikai napi sajtó hasábjain, ugyannyira, hogy ezen a réven a római katolikus egyház képes még mindig úgy szerepelni, mintha Magyarországon hivatalos, uralkodó egyház volna.

Ilyen viszonyok között a legnagyobb örömmel üdvözöljük a Hajduböszörményben tartott

Protestáns Irodalmi Társasági közgyűlésen felvetett azon eszmét, hogy érdekeink szolgálatára a magyar protestáns hírlapírók tömörítenek s egy Magyar Protestáns Hírlapíró-Szövetség illetőleg szindikátus létesítenek.

Ez a Szövetség hivatva lesz, a meglévő protestáns jellegű egyházi és politikai lapok között szervezeti közösséget teremteni; a politikai napilapokat a mi egyházi és iskolai életünk eseményei és mozgalmi felől tájékozni, érdekeinket, szükség esetén becsületünket védeni.

Életfeltételünk, hogy erre az utra rátérjünk.

Öt évvel ezelőtt, az 1902. november 8-án tartott erdélyi egyházkerületi közgyűlésen *Br. Bánffy Dezső* egyházkerületi vezető főgondnok egy szöveget intézett a magyar protestantizmus-hoz. Ennek bekezdő szakasza ez volt:

„*Megnehezült az idők járása felettünk!*“

Aggódva nézünk körül; látjuk a sötét múlt vésszes árnyait előtűnedezni már-már feledett ódúiból; érezzük, hogy tenni kell. Érezzük, hogy valamit tenni kell! és mégis tanácstalanul állunk; tanácstalan, mert szinte hihetetlen előttünk, kik mindig a hazafias nemzeti szabadelvűség zászlóvivői voltunk e hazában, a vallási és felekezeti békés türelmesség áldást terjesztő légkörében nőttünk fel, hogy jöhet idő, midőn hitünkért, annak szabad gyakorlataért, ősi, régi törvényekben biztosított, vallásjogunkért, az 1848-ik évi XX. t. c. 2. §-ában is biztosított vallások közötti egyenlőség és viszonyosságért aggodnunk kell! Az öt évvel ezelőtti szöveg ma is igaz. Sőt inkább mint akkor, mert a *Regnum Marianum* klerikális izű körvonalai már nemcsak ködszerűleg, de valóságosan is kezdenek kibontakozni a magyar hazában!

Tóthfalusi József,

lelkész,

a „Vasárnap“ fel. szerkesztője.

A diakonissza-intézményről.

Belmissziói illetőleg egyháztársadalmi felolvasásnak érdekesebb, tartalmasabb és házasabb tárgyat alig lehet képzelni, mint a diakonissza-intézmény, mert magasabbabbat s a krisztusi tanoknak megfelelőbb alkotást még nem tudott felmutatni a protestantizmus. Még nincsen hetven éve, a hogy *Kaiserswerthben* az első diakonissza megkezdte áldásos munkáját, s mai

nap ezren meg ezren állanak az Úr Jézusnak ilyenmű szolgálatában s milliók ajkai magasztalják a diakonisszák önfeláldozását. Mig egykor a Rajna vidékén sem tudtak az elsőnek működési teret szerezni és biztosítani: addig most mindenfelé találkozunk velök, a hová az evangéliumi igazság világossága és a keresztyén szeretet elhatott.

Krisztus urunk vallása kiválóképen a nőknek helyzetét javította meg, mert midőn a társadalmi életnek alapjait, a mely mindennemű jogos emberi érdekeinknek képviselője, védelmezője, biztosítója s végrehajtója, a tiszta egynejlőség, az Isten által alapított s erkölcsileg megszentelt oly családi életre helyezte, a melyben a nő férjével egyenlő jogu tényező, akkor o'y jogokat adott neki, a melyekkel sem a zsidó, sem pedig a pogány nők soha nem bírtak. S annak dacára a nőnek a protestáns egyházban a családon kívül jó sokáig semmi o'y szerepe és hatásköre nem volt, a melyben keresztyén voltát igazolhatta s a krisztusi szeretetnek szívében élő lángjával melegített volna. A r. kath. egyház a maga különféle apácázárdáival kijelölt bizonyos munkakört a r. kath. nőnek és kétségtelen, hogy ezzel nagy szolgálatokat tett nemcsak a római kath. egyháznak, hanem általában az emberiségnek is, a prot. egyház csak jó hosszú idők múltán jutott abba a helyzetbe, hogy diakonissza-intézménye által egy gyönyörű munkakört jelölt ki a prot. nőnek, a melyen belül női természetüknek megfelelően működhetnek az Isten országa érdekében.

Ezen saját szerű prot. intézménynek alkotója egy szerény prot. eklézsiának igénytelen, de fáradhatatlan buzgósága s hitben erős lelkése: *Friedner Tivadar*, a ki a rajna vidéki *Kaiserswerth* nevű r. kath. kis városkának — *Düsseldorf* mellett — néhány száz prot. lelkét gondozta hiven s önfeláldozóan. Szegény s nagy családú lelkésznek fia volt. 1800-ban született, s mivel nagyon korán árvaságra jutott, a nélkülözés keserű kenyerét már kora ifjúságában kellett megízlelnie, s mivel mint idősebb testvérnek öcsceiről és hugairól is kellett gondoskodnia, csakhamar az élet küzdelmeivel és nagy terheivel is meg kellett ismerkednie. Midőn a 22 éves ifju *Kaiserswerth*-be került, hogy a szegénysége miatt megszüntetésre proskribált kis gyülekezetet gondozása alá vegye, mint az élet komolyságát jól ismerő, munkabíró s mindenkor tettekre sz férfiú jelent meg; de nem azért, hogy ifjukori keserű küzdelmei után nyugalmat s biztos kenyeret találjon, hanem azért, hogy a már meglehetősen edzett vállaira még nagyobb terheket vegyen. Magasratoró lelke nem elégszik meg csupán gyülekezetének anyagi és szellemi jólétéről való gondoskodással, hanem új intézmények létesítésén fárad, hogy az egyetemes protestáns és keresztyén érdekeket is szolgálja. Általánosan ismert dolog, mily szomoruan állottak a protestantizmus ügyei még a XIX. század elején nemcsak hazánkban, hanem magában Németországban is. Volt ugyan Németország-

nak két protestáns egyháza, a melyet hivatalosan s a hoi kellett, erőszakkal egyesítettek, de az a két prot. egyház csak a templomokban és az egyházkormányzásban létezett, a társadalomban, az élet különböző megnyilatkozásaiban nem tudtak róla. Háromszáz évek kellett elmulnia, míg a reformáció annyira fejlődött, hogy a társadalomban a szeretet által áldásosan működő erkölcsi hatalomként lépjen fel és érvényesüljön. Az első időszakban a szervezkedés nehéz munkájában az élethez, létezéshez való jogát kellett a protestantizmusnak kimutatnia s kivívnia. A második időszakban a győzedelmes előretörő jezsuitizmussal szemben újból meg újból fegyvert kellett fogniok eleinknek, hogy a kivivott létjogot konfiskálni ne engedjék. Patakonként folyt a vér, népek, országok elpusztultak, az erkölcsök eldurvultak s a miveltségnek és vallásosságnak újból meg kellett kezdenie a magvetés nehéz munkáját. A harmadik időszak, a mely hazánkban a kuruczok teljes leveretésével, Némethonban körülbelül a westfaliai békével kezdődik, a letargia, a szellemi tompultság időszaka. Hosszu pihenésre, az ellankadt erők megújítására és összegyűjtésére volt szükség, hogy a protestantizmus mint társadalmi életelv érvényesüljön. Többnemű s olyankor sikeres próbálkozás után a XVIII. század vége felé új életre kél a protestantizmus, s előbb a teológiai tudományokban, valamivel későbbben a társadalmi életben szokatlan elvek kezdenek terjedni s érvényesülni.

Ebben a mozgalmas időszakban kezdi Fliedner az ő lelkési pályáját, elhagyatott, szegény és roskadozó parókiáján. Ezen, a protestantizmustól távoleső s a r. kath. világ által körülzárt helyen támadnak benne az egész protestantizmusra áldást hozó nagy eszmék, s itt keletkeznek a nagyszerű intézetek, melyekből krisztusi szeretet, evangéliumi erő s boldogító igazságok áramlottak szét mindenfelé. Itt küzd fel magát Fliedner egy más kiváló emberrel, a hamburgi Wichernnel, az ujjbkkori protestantizmus egyik legkiválóbb hithő-sévé, a ki nem harczai bátorsággal, nem éles aczélfegyverrel és nem ügyes diplomatizálással küzdött s győzött az evangéliumi igazság és szeretet érdekében, hanem az Istenbe vetett hittel, a meggyőződés tántorít-hatatlanságával s a ker. szeretet erejével nyert oly csatákat, a melyekben nem voltak legyőzöttek és se besültek, hanem csupán nyerők és kigyógyultak.

Gyülekezetének anyagi létét biztosítandó, utnak ered a fiatal lelkész s adományok gyűjtése céljából bejárja a Rajna alsó vidékét, Hollandiát s Angliának egyes részeit.

Valódi tanulmányut reá nézve ez az utazás. Sokat lát, még többet tapasztal, s midőn hazájába visszatér, nemcsak saját gyülekezetének sorsát javítja s biztosítja, hanem a társadalom egyes bajait megfigyelve es megismerve, az ige hatalmával és a ker. szerctet melegével törekszik azoknak eltávolítására és enyhítésére.

S erre bő alkalma nyílt, különösen a szomszédos Düsseldorfban.

A börtönöknek embertelen berendezése s a raboknak keresztyénellenes gondozása foglalkoztatta általában az akkori világot. Általános volt a tapasztalás, hogy a bebörtönzött rabok sokkal nagyobb bűnösök voltak, mikor börtönükből kiszabadultak, mint mikor oda kerültek; a börtönök s fegyházak a bűnösök valódi mesteriskolái voltak, melyekben sokszor a véletlenül bűnbe esett, de egyébként jólelkű emberek, kiváló tanítók kezeibe kerülve, a bűn igazi mestereivé növekedtek.

Ugy volt ez a düsseldorfi kerületi börtönökben is, a hova Fliedner a rabok lelki gondozása céljából bejár. Elsőben arra kért engedélyt, hogy magát hetekre elzárathassa a rabokkal; de midőn azt természetesen meg nem engedték, akkor megelégedett azzal is, hogy időként bejárjon a börtönlakók közé s őket lelkipásztori gondozásban s oktatásban részesítse.

Itt szerzett szomorú tapasztalatai folytán, többek segítségével létesíti 1826-ban Düsseldorfban a rajnai börtön-egyesületet, melynek célja a börtönlakóknak lelkési gondozását s javítását lehetővé tenni. Ime, a mit most az államhatalom természetes kötelességének tart, azt akkor egyes emberek buzgólkodása próbálta lehetővé tenni.

Az 1833. év szeptemberében egy kiszabadult fegyencznő kopogtatott Fliedner szegényes parókiáján, menedéket keresve a szeretet ezen apostolánál, mert werdeni sulyos börtönéből való kiszabadulása óta senki sem akarta házába fogadni s ily módon alkalmat adni neki arra, hogy becsületes munkával keresse meg mindennapi kenyerét. Kertjének egy rozoga s elhagyatott kunyhóját jelölte ki a szerencsétlennek jövődő lakóhelyéül, a hova rövid idő múlva egy más hasonló nőt is be kellett fogadnia. Ez a kezdete az általa alapított első menedékháznak, azok részére, a kik a börtönből kiszabadulva, a rideg társadalomban csak kemény szivekre találnak, s a kik ekként mindenkitől eltaszítva, szinte kénytelenek ismét a bűn útjára lépni.

Nemcsak városkájában, hanem a vidéken is igen sok volt a szegény, elhagyatott s részben züllésnek indult gyermek. Könyörületes szive megindul ezeken is, s hogy a szerencsétlen gyermekeket az elpusztulástól megmentse, egy kisededóvót nyit számukra, s gondosan neveli őket szeretetben és Isten iránt való bizalomban. Kisededóvók voltak már akkor elég nagy számmal, de az általa alapított kisededóvó főleg abban különbözött másoktól, hogy az evangéliumi nevelésre s óvónők képzésére fordított nagy gondot s kisededóvóját óvónőkkel kapcsolta össze.

Ezeken kívül különösen bántotta őt, hogy igen sok beteg szerencsétlenül jár, vagy teljesen el is pusztul s nyomorban hagyja családját azért, mert nincsen megfelelő ápolása s gondozása; ez okból szükségét látta annak, hogy úgy a kórházi, mint otthoni betegek

kellőleg kioktatott s részvevő szívvél bíró ápolók gondozása alá kerülhessenek. Igaz keresztyén ápolónőkre volt szükség, a kik a prot. egyház szeretetmunkáját krisztusi irgalommal végezzék. Láttá, mily áldásosan működnek a r. kath. egyházban az irgalmas nővérek, s fájdalommal látta, mint egykor a nagy Luther, hogy a protestáns egyház ebben az irányban hiveiért semmit sem tett.

Sokszor fáj lelkének, hogy a megnyitott menedékháznak vezetését nincs kire bízni s a kiseddóvást sem lehet avatott kezekbe tennie. (Folyt. köv.)

NAGY VÁROS ZAJABAN.

(Dr. Gidofalvy István barátomnak.)

Ez önző, sívár tömkelegben
Még fakul, elfásul a lelkem,
Elhagynak a melódiák,
Miért is vágytam e világba?
Ugy jártam én itt, mint a kába,
Hiszékeny országúti fák!

Azok is telve száz reménnyel,
Állnak a tavasz kezdetével
Az élet lüktető erén.
„Itt a jó! — mondják — bizakodván
Itt a világ folyása sodrán,
Nem bent az erdők rejtekén!”

„Miy dicső lesz itt virággal,
Lázó napokban hűvös árnynyal
Biztatni minden csüggedőt!
Itt lombjaikat míg elállják:
Az ég is dúsabban bocsájt ránk
Uj viruláshoz, uj erőt!” —

Igy a remény... És a valóság:
Hogy gyökerüket letapossák,
Lombjaikat letördelik;
Mi megmaradt, a por beüli,
Még a madár is elkerüli...
Nem itt a boldogság, nem itt!

Ti fák, az erdők rejtekében,
Kis faluk csendes közelében,
El onnan sohse vágyjatok!...
— Lám, én is, én is megsírattam:
Hogy kis falunktól elszakadtam,
... Oh, bár maradtam volna ott!

Ez önző, sívár tömkelegben,
Még fakul, elfásul a lelkem,
Elhagynak a melódiák...
Miért is vágytam e világba?
Ugy jártam én itt, mint a kába,
Hiszékeny országúti fák!

Szabolcska Mihály.

Isten ígéje.

A betegek barátja.*

Bevezetés.

I.

Pár szó a beteg olvasóhoz.

Jobb a siralmas nászhoz
menni, hogysen a lakadal-
mas házhoz nem

Predikátor könyve 72.

A ki a következőkben szólni akar hozzád, nem ellenséged, hanem barátod. Ezért szinte kötelességének érzi, hogy felkeressen s bajaid közt vigasztaljon. Ő maga is volt beteg s jól tudja, hogy az embernek ilyenkor milyen jól esik a barátságos, részvételyes beszéd. De személyesen nem mehet el minden barátjához s tudja, hogy nem jelenhetik meg mindenütt éppen a legmegfelelőbb pillanatban. Azért leír egyetmást, amit megszívelhetsz s ami egyuttal javadra is lesz. Egyszerű szavakkal ír le mindeneget, hogy megérthesd s röviden, hogy ki ne fárasszon.

Azokból, amelyeket számodra megírva itten összegyűjtöttem, bizonyára nem fog neked minden tetszeni. Azért ne ingereld magad. Beteg vagy s még rosszat tenne. E helyett tedd le a lapot s csak akkor vedd elé megint, amikor már nincs egyebed, amivel magadat szorakoztasd. Ilyenkor olvasd tovább! Isten még a „nem szeretem“-féle dolgokban is eljuttat minket olyan tanulságokhoz, a melyek megnyugtatók, vigasztalók s neked éppen ezek kelleneek.

Kedves betegem! Azért ha van egy nyugodt, csendes órád igyekezz azt jól felhasználni. A betegség ideje nehéz, szinte elviselhetetlen... de tanulságos. A legtöbb ember, ha már keresztyűi esett betegségének kínos óráin, nem is gondol többé vissza rájuk. Pedig, elhíheted, hogy Isten nem azért küldte ezeket hozzád.

*) Még 1838-ban megjelent C. E. van Koetsveld (olvasd „Kutsveld”) A betegek barátja című kis műve, Koetsveld akkor Hollandia egyik kis falujának volt igénytelen lelkésze s munkája első zsongója vala ama fényes egyházi irodalmi pályafutásnak, a melylye örök időre beirta nevét az Anyaszentegyház fenkölt gondolkozásu nagyjai sorába. Közlebbi külföldi tanulmányulam alkalmával, a hasonitárgyu építő irányu irodalmi termékek megismerésével odaadobban foglalkozhatván, megismertem Koetsveld művének egy az első kiadványnál sokkal bővebb kiadását, amely E. Müller langau lelkész kiadásában 1896-ban jelent meg.

Elhatároztam, hogy azt lehetőleg egész terjedelmében a „Vasárnap” Isten ígéje rovata alatt, magyar fordításban, illetőleg átdolgozásban közlésem. Vajha megsegítne Isten arra, hogy az egyes közleményekben igazán szívhez szólóan szólhassak beteg és egészséges olvasóinkhoz egyformán.

A maros-vásárhelyi ev. ref. elemi-, polgári- és női-ipariskola.

Képünk, erdélyi egyházkerületünknek egyik legkiválóbb és egyszersmint legnagyobb nőnevelő-intézetét mutatja be olvasóinknak. Az intézet létszáma 351 növendék volt, a kik között 146 elemi, 183 polgári és 22 női-ipariskolai tanuló.

Az iskola fentartója a maros vásárhelyi egyház s ez nagy áldozattal, szinte az önfeláldozásig való odaadással s rengeteg költséggel tesz eleget annak a

kötelességnek, a melynek eddig is páratlanul álló támogatója volt: — a ref. nőnevelés ügyének.

Ereje azonban lankadó s a fokozódó követelményekkel szemben segílyt és támaszt vár.

Vajha kellőképpen méltányolná helyzetét munkás püspökünk, főtiszt. Bartók György ur öméltósága s szerető gondjaiba venné egyebek mellett ezen iskola ügyét is.

Kegyesség útja.

A te beszéded mindig igaz legyen.

Egyik római császárról olvastam valamikor e kis történetet.

A császár elfogató parancsot adott ki egyik főembere ellen, akit irigyei bevádoltak nála. Ez Firmusz kereresztyén püspök házához menekült s bár a

püspök eddig nem is ismerte, meggyőzvéen őt ártatlanságáról, felkérte, hogy ne árulja el. A császár elfogatói rendelete szigorú volt és a kézrekerítéssel megbízott katonák neszét vevén a menekülő rejtekhelyének, a kegyes püspök házába is behatoltak, de nem elégedtek meg azzal, hogy keresésük közben mindent összezuztak, hanem midőn fáradtságuk eredménytelen volt, magát a szent férjút is faggatni s később kinezni is

kezdtek. „Házadnál van a menekülő“? — kérdezték — „ha itt, add elő“! — parancsolták szigorú szóval a katonák. „Nem hazudok, akit kerestek csakugyan házamban van, de nem vagyok áruló s hollétét nem mutatom meg“ — felelt Firmusz püspök. A dolog híre a császárnak is tudomására jutott s kegyetlen indulattal idézte maga elé a püspököt. De ő is hiába követelt el bármit, mert ez nem lett áruló. A császárnak is bátran felelt: „Tégy velem amit akarsz, de felebarátomat el nem fogom árulni.“ Ime, ez a keresztyén ember állhatatossága, szótartása, igazmondása. Ez anynyira hatott, hogy a császár megbánva tettét, bocsánatot kért Firmusztól s megkegyelmezett üldözött fő emberének is. Tanuljunk Firmusz püspök példájából.

Egyháztársadalmi élet

A keresztyén szeretet-munka alkotásai. Közelebről olyan szerencsés voltam, hogy a marosi egyházmegyének mezőbándi egyházközségében tartott népes *egyháztársadalmi* közgyűlésén e tárgy felett értekezhettem. Hangsúlyoztam, hogy nem az előadás külső tetszetőségére fektetem a súlyt, hanem óhajvásani, céljaink, feladataink és kötelességeinknek a gyakorlati életben való megvalósítására: szóval arra, hogy ne csak hirdessük, hogy *szervezetlenek vagyunk, hanem szervezkedjünk s ne csak elégedetlenkedjünk és tétlenkedve panaszkodjunk, hanem cselekedjünk.*

Előadásomban egy pár legközelebbi feladatunkra mutattam rá.

Ilyennek jelöltem meg:

1. *Az atya nélküli árva fiu-gyermekek testi és lelki gondozását.* Igaz, hogy a teljesen árva gyermekekről ma már a polgári társadalom és az állam is gondoskodik az árva- és gyermek-menházak útján, de ez még nem elég. Ott vannak a *fél-árvák*, kiknek p. o. atyjuk hal el s az özvegy édes-anya ott marad tanácstalanul, segély, támasz nélkül éppen abban az időben, a mikor a fiu-gyermekek legnagyobb szükségése van atyai utmutatásra. Milyen szép hivatás jut a lelki gondozás keretében erre. A jó lelkipásztor akár az egyháztanácsosok körében, akár azon kívül *gondnokságot* létesíthet egyházközségében, a melynek önként vállalkozó férfi-tagjai atyai gonddal karolják fel az atya nélküli árva-fiuk ügyét s lesznek utmutatóik, példaadóik, segítők a gondos iskoláztatástól kezdve az életpálya megválasztásában, annak elvégzésében s később az életbe való kilépésnél mindazokban a mikre az atyai gondosság kiterjedhet. Ez a teendő igaz első sorban a keresztyének kötelessége lenne, de azért nem árthat, sőt mindennapi szükség az itt röviden előadottak szerinti gondoskodás és a keresztszülőknek a jelzett cél érdekében *szövetsebbe* tömörítése.

2. Másodsorban felemlítém *a szegénysorsu családok körében született csecsemők, illetőleg beteg-*

ágyas anyákról való gondoskodás szükségét. Az, aki csak legkevésbé is szívében viseli egyháza s hitsorsosai javát, jól tudja, hogy mennyi áldozat és gond kell ahhoz, hogy a családok gyerekeket neveljenek. Ma már a nép egyszerű gyermekei körében is el van terjedve a gyerek-születéstől való irtózás s azok a céges bűnök a melyek a születés eshetőségének megakadályozása adják az eszközöket. Nem szólok azon szegény családokról a melyek igen sokszor valósággal szükségét szenvednek a családjánya betegágyaságának időtartama alatt.

Mily szép fetadat vár ezen a téren a jó lelkész, jó és gondos feleségére, a ki férjének gyönyörű munkáját kiegészíti azáltal, hogy *egyházközségükben megalakítja az anyák szövetségét* a melynek tagjai állandó összeköttetést tartanának fenn az egyes családanyák között, a fiatal asszonyokat ellátnák anyai tanácsukkal s a betegágyásoknak istápolása és főként a munkásnők anyaságának terhein való könnyítés által rendkívül áldásos munkát végeznének.

Harmadik feladatunknak jelöltem meg *az árva leányoknak cselédképző s egy falusi háztartási, illetőleg főző-iskolában való megfelelő elhelyezését, lehetőleg ily intézmények alapítását.* Ennek módjairól Isten után lesz még alkalmam szólni.

Két első feladatunk megoldását pedig úgy is mint felekezeti, úgy is mint nemzeti érdekünket lelkész-társaim s velük együtt az érdeklődő szívek szeretetteljes gondjába ajánlom azzal, hogy további felvilágossal bárkinek szívesen szolgálók.

Tóthfalusi József.

H i r e k.

Olvasd a bibliát!

Lót választása.

Mózes I. k. 13, 1. 15.

Mult vasárnap Ábrahámnak az Istenhez való viszonyáról volt szó. Most azt látjuk, mint viselkedik az emberekkel szemben. Mindenben Isten tetszését kereste és ő vele volt békességben, ez volt a kútfeje annak, hogy az emberekkel is békességben élt.

Aranymondás.

Meglássátok, hogy eltávoztassátok a tehetetlenséget; mert ha bővelkednek is valakinek az ő gazdaságai, nem azokból vagyon annak az ő élete. Luk. ev. 12, 15.

Oktató jegyzetek:

I. Versengés és békesség. Ábrahám hite által Isten gyermeke volt s azt akarta, hogy hazába szeretet és béke uralkodjék. Fajhatott neki, hogy a szolgák közt versengés támadt. Isten ígéje arra int, hogy semmit ne tegyünk versengés vagy hiábavaló dicsőség által. (Fil. 2, 3.), mert a hol irigység vagyon és boszankodás, ott háborúság és minden gonosz cselekedet vagyon. (Jak. 3, 16.) Azért kövessük a békességet mindenekkel, mely nélkül senki nem láthatja az Urat. (Zsid. 12, 14.) Ha lehetséges, a mennyire tőletek lehet, minden emberekkel békességben éljétek. (Róm. 11, 18.)

II. Tehetetlenség és megelegetés. Mi okozta a versengést Ábrahám és Lót szolgái közt? Egymásra irigykedtek; mindenik csak a maga hasznát kereste. S mikor Ábrahám békét keresett, ak-

kor is Lót az ő telhetetlenségnek adta jelét. A legduzzabb vidéket választotta magának. Noha gonosz emberek éltek ott, mégis oda ment lakni, mert csak gazdag akart lenni. A kik pedig meg akarnak gazdagodni, kísértetbe esnek és törbe és sok balgatag és káros kivánságokba. Abrahámnál pedig látjuk, mennyivel boldogabb az, ki nem a mammonnak, hanem az Istennek szolgál és megelégszik azzal, a mit az Úr ad. Az ilyen örömmel mondhatja: Az Úr az én pásztorom, semmiben meg nem fogyatkozom.

Egy kis gyermek bedugta a kezét valami drága virágtartóba, de azután nem tudta kivenni a szűk nyíláson. Már arra gondoltak, hogy szét kell törni az értékes vázát. A gyermek atyja kérte a gyermeket, hogy előbb próbálja meg egyszer kivenni kezét s azért nyujtsa ki az ujjait. Azt nem tehetem — mondá sírva a gyermek — mert akkor el kell eresztenem filléremet. Így okoznak sokan maguknak bajt, kik földi javakhoz ragaszkodnak.

— **Az új egyházi törvények életbeléptetése.** A magyarországi református egyház az 1904. évi november hó 10. napjára, Budapestre összehívott országos zsinaton megalkotta I—IX. törvénycikkben a magyarországi ref. egyház törvényeit:

I. t.-c. Az egyház alkotmányról és szervezetről.

II. t.-c. A lelkészválasztásról, a lelkészek alkalmazásáról és elhelyezéséről, a kegyeleti időről.

III. t.-c. Az egyházi adóról.

IV. t.-c. A magyar országos ref. egyházi közalapról.

V. t.-c. Az egyházi törvénykezésről.

VI. t.-c. A köznevelési és közoktatási szervezetről.

VII. t.-c. Az országos református lelkészi nyugdíj és özvegy-árva-intézetéről.

VIII. t.-c. A külföldön levő magyar református hívek és egyházközségek gondozásáról.

IX. t.-c. A magyar református egyházi törvényeknek a Magyar koronához tartozó Horvát- és Szlavonországok területén való végrehajtásáról.

Mindezen törvényeket Ő Felsége, Magyarország királya I. Ferencz József, Bécsben 1907. évi februárius hó 14-én kelt elhatározásával jóváhagyta és megerősítette s az erdélyi egyházkerületnek Kolozsvárt, 1907. évi május hó 25. és 26-án tartott közgyűlése kimondta, hogy azok ez év augusztus 1-ével léptetnek életbe. Az egyházkerületi igazgatótanács folyó hó 15-én tartott üléséből kiadott körleveleiben utasította az egyház-megyei hatóságokat a törvények megfelelő kihirdetésére és az azzal egyidejűleg szükséges szervezeti változtatások megtételére.

— **Az egyházkerület új tisztviselői.** A folyó hó 15-én tartott igazgatótanács ülés általánosan nagy horderejű intézkedéseket tett. Egészen ujan szervezte az egyházkerület rendes tisztviselői karát. A titkári állásra ifj. Péter Károly udvarhelyi esperes, a számvevői állásra Pünkösti Pál eddigi egyházkerületi ellenőr, a megüresült, illetőleg pénztárosi állásra Mody Elek eddigi egyházker. levéltáros átyánkfiai nevezettek ki. Az új tisztviselők egytől-egyig kipróbált munkás erői anyaszent-egyházunknak s őket hivatalaikban atyafiságos szeretettel üdvözljük. Ugyanezen alkalomból megemlékezünk arról, hogy az igazgató tanács a tanügyi előadó teendőik ellátására Dr. Kálmán János kolozsvári ref. koll. tanárt és az ujonnan szervezett pénztáros-ellenőri

állás betöltésére Dr. Sárkány Lajos kolozsvári ref. koll. tanárt kérte fel.

— **Papválasztás.** A márkosfalvi ev. ref. egyház-köztség vasárnap délelőtt tartotta meg papválasztó közgyűlését. Az üresedésben levő lévő lelkészi állásra egyhangulag Demes Ferenc, homoródszentlászlói ev. ref. papot választották meg.

— **Énekes könyvek a szegény egyházaknak.** Az erdélyi ref. egyházkerület marosszentgyörgyi leány-egyházunk számára 12 darab új egyházi énekes-könyvet adományozott.

— **Lelkészválasztási előkészületek Kolozsvárt.** A kolozsvári Magyar-utcai lelkészi állásra, a törvényes határidőig 14 lelkész pályázata érkezett be. Pályázatra bocsáttattak: Bedő Károly sz. paniti, dr. Szakács Albert sövényfalvi, Csia Kálmán etédi, Lukácsi Imre diósvizlői, Pallay Viktor gyerőmonostori, Szabó Jenő kézdívásárhelyi, Barabás Samu magyarláposi, Czirmai Zoltán kézdívásárhelyi, Ince Lajos vizaknai lelkészek.

— **A három nagy vallás közeledése.** Loyson Hyacinthe erről így nyilatkozik: Zsidók, keresztyének, muzulmanok, nekünk ugyanazon egy Istenünk van, az a látnatlan Lélek, aki hajdan így szólt a prófétákhöz: „Vagyok, aki vagyok!” Ugyanaz a törvényünk. Ugyanaz a tiz parancsolatunk, melyet Mózes a Sinai hegyen köbe, az Isten pedig mindnyájunk szívébe bevésített. Ugyanegy a reménységünk a jövőre nézve: az igazság és testvériség uralma, mikor a Messiási ígéretek beteljesülnek. Egy a feltámadás. Bizonyos titkos ébredés abból a halálból, ahol minden véget érni látszik, ahol azonban minden újból kezdődik. Még élénken emlékszem arra a benyomásra, melyet rém a Titusz által szétrombolt Jerázsálemi templom első látása gyakorolt. Omár azt ismét felépíttette s utódainak kegyelete, az isteni Egység legmagasztosabb oltárává emelte. Keresztyén utitársam lelkesülve kiáltott fel: „Itt van a világ közepe: a mig e templomban az Igaz Istenben való hitet hirdetik, a világ meg nem rendül.” Mire az öreg sejk, ki minket kalauzolt, így nyilatkozott: „Mózes, Jézus, Mohamed, mind a három nagy próféta, de csak Isten egyedül örökkévaló!” Ez a mondas nem itéli el a keresztyén hitet, csupán Eutiches eretnekségét, amely Jézus Krisztusban a kiküldött ember személyét az általa kijelentett Isten személyével zavarja össze. „Ez pedig az örök élet” — mondja a negyedik evangélium — „hogy téged egyedül ismerjenek lenni igaz Istennek és akit elbocsátottál, Jézus Krisztust.” Úgy érzem, mintha teljes életemben ekkor hallottam volna a legvallásosabb mondas. S ezt nem a csalhatatlan pápa, sem valamely protestáns kritikus, zsidó rabbi, vagy modern filozófus mondas, hanem egy öreg arab sejk. Kimondotta — talán anélkül, hogy annak horderejét igazán felismerte volna — az egyetemes tiszta egy Isten imadás jövendő formuláját, még pedig azon templom árnyékában, ahol Jézus imádkozott s csak néhány lépésnyire azon dombtól, hol Jézus vérét ontotta az embereknek egymásközti és Istennel való egységeért. „Atyám, hadd legyenek egyek, miképen mi egy vagyunk.” És ezen eszményi templom ormán lélekben már előre olvasni véltem a párisi lelkész által a székesegyházban oly ékesszóóan magyarázott szék formulát:

„És nem lesz többé átok.”

Hirek az országból.

— **Döntő tárgyalások a kiegyezésben.** A magyar kormány tagjai a jövő hónap elején háromnapos tárgyalásra mennek Bécsbe, amely tárgyalásoknak Beck osztrák miniszterelnöknek az osztrák urakházában mondott nyilatkozata alapján pozitív eredményei is lehetnek. Bármennyire ovatos és fentartott formában nyilatkozott is a kormányelnök, annyi bizonyos, hogy Ausztriában is vannak politikai körök, amelyek nagyon óhajtanák a kiegyezés végleges tisztázását. Ami a magyar álláspontot illeti a kiegyezés kérdésében, az ismeretes. A magyar kormány ugyanis már többször kijelentette, hogy Ausztriával kötendő egyezség csak szerződéses lesz és csak 1917-ig. Az 1917. tuli időre valóságos vámsorompók felállítása mellett köthető szerződés.

Ha Ausztria hozzájárul Magyarország elvi felfogásához, akkor megállapodás a részletkérdésekben sem invovált nehézségeket. Osztrák hír szerint a blokkjáradék dolgában kompromisszium lesz, a bankkérdésben pedig a magyarok fogják eldönteni, hogy mit akarnak, a közösség megtartását, vagy önálló bankot?

A juliusi tárgyalások eredménye meglepéssel töltené el úgy a magyar, mint az osztrák politikai világot, mert az eddigi meddő tárgyalások igen sok idejét elvették mind a két kormánynak.

— **A horvát válság.** A horvátok magyar ellenes akciójának eddigi eredménye, hogy Pejácsevics gróf az eddigi horvát bán, beadta lemondását. Oka e lemondásnak az, hogy ígéretéhez képest nem tudta leszerelni az obstruktorokat. A Pejácsevich utódja, mint ma már teljes biztonsággal megállapítható, Rakodczay Sándor, a zágrábi báni tábla elnöke lesz.

Rakodczay Sándor Pozsonyban született 1848. év szeptember 25-én. Egyetemi tanulmányai végeztével ügyvédi gyakorlatot kezdett, de mihamar abba hagyta, 1871-ben kinevezetvén a horvát miniszteriumba fogalmazónak. Innen 1876-tól kezdve hivatása a bírói pályára szólítja. Gyorsan emelkedett és a zombori, a bajai albirói, majd a nagykikindai járásbirói székben, ahol 1884-ig töltötte be állását, 1884-ben bíróvá lett a budapesti kir. ítélőtáblánál. egy évvel később már zágrábi főügyész, majd 1888-ban bírója a kir. hétszemélyes táblának, 1903-ban pedig a zágrábi kir. törvényszék elnöke. Eközben érte a királyi kegy, a mikor öfelsége 1898-ban, a jogszolgáltatás terén szerzett érdemei elismeréseül a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Ebben az állásában is éppen a legnehezebb időben, az emlékezetes zágrábi diákperek alkalmakkor, igazságos szigorával méltán keltett magára bizalmat és pozíciójának tekintélyt.

1905-ben lett a báni tábla elnöke. Rakodczay horvát illetőségű, atyja is az volt. Atyja, ki 1848-ig a zágrábi megyei törvényszék elnöke, majd fiumei kir. kincstári ügyész volt, Jellasics által magyar érzelmei miatt Horvát-Szlavonország területéről kiűzetvén, nejével együtt Pozsonyban neje szüleinél tartzkodott és ezalatt született Rakodczay Sándor, az új horvát bán. Rakodczay szlavoniai birtokos. Felesége Wagner Gabriella, Wagner pozsegai földbirtokos leánya.

Néhány lap azt írta, hogy Rakodczayt egy közigazgatási kihágási ügyben három napi fogságra átváltoztatható 100 korona pénzbírságra ítélték. Ezt a híresztelést illetékes helyről a leghatározottabban megczáfolják. Rakodczay sem büntetőjogilag, sem fegyelmileg büntetve nem volt. sőt soha semmiféle megrovásban sem részesült.

Kepe: epe.

— Irta: Benedek Elek. —

(Vége.)

— Már jönnek!

Csakugyan jönnek A szűk utcában összetorlódtott vagy husz szekér, mindenik első szeretne lenni, hogy aztán mehessen a dolgára. A presbiterek körül ülték az asztalt, kiterítve előttük a kepezők lisztája. Az első szekér már be is fordult.

— Adjon Isten jó reggelt, tiszteletes uram.

— Adjon Isten Ábrahám Mózes uram.

— Hogy van, hogy szolgál az egészsége?

— Jól, hál' Istennek, hát kigyelmed hogy van, Ábrahám Mózes uram?

— Én bizony nem igen jó egészséggel. Ez a vérjárás a mellemtől a fejemig, meg vissza... a Jézus tudja, hogy lesz s mint lesz, de jól nem lesz, azt tudom. Közbeszólnak az asztagrakók:

Hányja már a kévét, bátya, annyit ne prédikáljon. Nem pap kend.

Erre Ábrahám Mózes uram feláll a szekérré s számlálja le a kévét: egy, kettő... Olyan vékonyak a kévék, mint egy-egy nyirágseprű. Annak is a fele szőrű. A presbiterek összenéznek, de nem szólnak. A tizenkét presbiter közül tizzel vérbeli atyafi Ábrahám Mózes uram kettővel pedig komaságban vagy. Hozhat akár tiszta szőrűvet. Szólni akarok én, de torkomon akad a szó, mert a presbiterek áradozva dicsérik, mikor Ábrahám uram az ötvenkettedik kévét is ledobta: ejnye de jó kepe! Ha mindenki ilyet hozna! Jöjjön: igyék, bátya! Ábrahám Mózes uram odajön az asztalhoz, fölveszi a pálinkás üveget s ámbátor az a vérjárás a mellétől a fejéig nem kicsinylendő állapot, kacskaringós áldást mond az én fejemre, a papné fejére s kiváltképen, hogy költsük egészséggel azt a drága jó kepet, a mit hozott. Szájához emeli az üveget s el nem veszi, míg felét ki nem itta. Mert az a pálinkajárás az üveg fenekétől az Ábrahám uram torkáig... ez az igazi jó orvosság, megrégulazza a vérnek járását is.

Ábrahám Mózes uram után jó Péter Máté; Péter Máté után Györpál János s azután hosszú sorban a Józsefek, Dánielek, Bénéiamok. Százszor mondom: Adjon Isten jó reggelt. Százszor köszönöm meg a jó kepet. Százszor nyujtom a pálinkás üveget, a kenyeret. Százszor bucsuzom.

Egyik-másik kitétt magáért. Az ötvenkét kévéradob hármat!

— Ez a tiszteletes asszonynak — csepeszre!

Aztán leszól:

— Ugyan bizony hány gyerek is vala, tiszteletesur?

— Hat!

— No, az Ur Isten ő felsége jól megáldotta.

Azoknak is dob egy egy kévét.

Kicsinység, de egy szegény kálomista pap szivét még ez a kicsinység is felvidítja.

— Lám, lám, vannak jó emberek.

De ezt csak így magamban suttogom.

Egyszerre meggyérülnek a szekerek. Nagy pihenőket tartunk, elvéve jó egy-egy megkésített kepező. A toronyban megszólal a harang: szaggatva, mintha tűz ütött volna ki. Így biztatják a megkésetteket:

Jertek, jertek, hozzátok a kepet. Az asztagrakóknak pompás dolguk van odafent. Körben jár a pálinkás üveg Biztatják egymást: igyál testvér van mire.

— Van, van, — mondom önkéntelen. S beleizzadok a gondolatba: miből teremtem ki a fiannak a

száz forintot? Eddig még volt, ahogy volt. Ha nem csuriant, cseppent a válóperekből. Most már vége ennek is. Vajjon kárpótol-e valamivel az állam? Lám, mi nyomorult, szegény papok lemondunk mindenről készséggel, zugolódás nélkül, de most mi lesz? Vajjon gondolnak-e ránk odafent?

A papné kiszólt.

— Jertek, kész az ebéd.

— Tessék presbíter uraim.

Mosolyt erőltettek arcokra, midőn a kurátor föl-emelkedik s hálát ad a jó Istennek, hogy adott jó termést s a jótermésből juttatott nekem is annyit, hogy bú nélkül, gond nélkül élhetek a jövő kezéig.

— De már az igaz, hogy gond nélkül élhet, — szólnak közbe a presbíterek. — Kezét, lábát összerakhatja, tiszteletes ur!

S a jó emberek csakugyan hiszik szentül, hogy úgy van, amint mondják. Hogy a papi hivatalnál nincs jobb hivatal kerek e földön. Egyet-egyét prédikál, egyet-egyét imádkozik s mennyi gabonát kap érte!

S nekem meg kell köszönnöm szép szavakban. Meg is köszöntem. Meghatottan ismertem el, hogy kerek Magyarországon nincs több oly derék eklézsia, mint az enyém; nincsenek oly becsületes. jó képű hivek, mint az én hiveim; sehol a földön olyan jó képű nem adnak. Nem, én a királylyal sem cserlénék!

Sült hazugság volt minden szavam. Tudták jól a presbíterek is, de megvárták, hogy hazudjak. Ez is a papi hivatáshoz tartozik. Közben fogyott a bor a pálinka, az én presbítereim a sárga földig leitták magukat. A fekete kávé szétöntötték a hófehér abroszon, amikor elérkezettnek látták az időt a bucsuzkodásra. Tőlem egyenest a kántorhoz indultak. Mert ősrégi szokás, hogy pap adja az ebédet, kántor a vacsorát.

Alig takarodtak el az ajtó lassan kinyílt s betántorgott egy részeg ember. Az egyik asztagra kó volt.

— Mit akar Balázs?

— Tiszteletes ur!

— Beszéljen már.

— A kepe cudar, én mondom, hogy cudar.

— Tudom Balázs.

— Van e az asztag biztosítva?

— Hogyné volna.

— Jól biztosította-e?

— Jól, jól.

— No akkor a többit bizza rám . . .

Két perc sem telt belé, lángba borult az asztag. Hallottam az emberek ordítását! Kelj fel ember, kelj fel! Ég a pap asztagja! Hallottam a harang rémes kongását is. Hideg borzongás futott végig a hátamon. Erre aztán fölébredtem. A nap mosolyogva ragyogott be az ablakon, a templom tornyában reggelre harangoztak. Olyan szépnek tetszett most az egész világ, hogy csak álmomban voltam szegény kálomista pap . . .

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált hires

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süketéget, fülfolást, zúgást és nehézhallást** még idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszerárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett alaptőke egy és fél millió korona.

Fiókintézetek és kirendeltségek:

Csikszereda, Gyergycsentsmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely, Sepsiszentgyörgy és Székely-Keresztur.

Jelzálogköcsönöket nyújt földbirtokra és bérházakra legjutányosabb feltételek mellett, ugyszintén **törlesztéses kölcsönöket 500 koronától** kezdődőleg a törlesztést és kamatot magában foglaló fél évi részletfizetések ellenében **4 1/2 o/c alapkamattal.**

Leszámitól 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, folvó, vagy cheque számlára és azokat rendszerint **felmondás nélkül fizeti vissza**

Bank és pénzváltó osztályunk üzletköre:

Értékpapir, idegenpénzek vétele és eladása.

Tőzsdéi megbízások.

Sorsjegyek eladása letétjegyre és egyenlő havi **részletfizetésre.** Az első részletfizetése után a sorsjegyekre eső nyeresémeny már a vevőt illeti.

Kölcsönök nyújtása **értékpapirokra.**

Osztálysorsjegyek föelárusítása helye. Szelvény-beváltás

Letétek. Elfogadunk **értékpapirokat, okmányokat** megőrzésre.

Költségmentesen megvizsgáljuk mindennemű sorolás alá eső **értékpapirok** huzását.

Kivándorlóktól érkező **pénzek, utalványok, csekkek** legolcsóbb beváltási helye.

Képviseli a legrégebb és legnagyobb biztositó intézetet a „**Trieszti Általános Biztosító Társaság**“ (**Assicurazione Generali**) es eszközöl **tűz-, üveg- es jégkárt** valamint **betörés elleni, végre élet es balesetelleni biztosításokat** a legolcsóbb díjak mellett.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELEMES IZÜ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„KÖZHASZNU SZÖVETKEZET”

magyar nemzeti alapon álló kultur és humán-célok támogatására alakult pénzüintézet

KOLOZSVÁRT UNIÓ-UTCZA 20.

Elfogad takarékbetéteket, naptól-napig számított 5⁰/₁₀-os kamat mellett és a tőkekamat-adót is az intézet fizeti.

Váltó-lezámitolást és rövid lejáratu jelzálogkölcsonök folyósítását kedvező föltételek mellett eszközli.

Tisztviselői törlesztő kölcsonöket folyósít 10—12 évi törlesztésre.

Az intézet most van átalakulóban 300.000 kor. alap-tökével biró részvénytársasággá, hogy kitüzött feladatait hathatósabban szolgálhassa.

Egy részvény ára: 100 kor., mely apróbb részletekben, az év végéig fizetendő be.

Eddigi kezdetleges helyzetében is már

12000 koronát

osztott ki az intézet magyar nemzeti alapon álló egyházak, iskolák segélyezésére.

A részvényjegyzések folyóévi június hó végéig
elfogadtak.